

Et samlet land– Et samlet folk

Koalitionsaftale

2013-2017

Indledning

Siumut, Atassut og Partii Inuit indgår en aftale om dannelse af koalition til en ny regering - Naalakkersuisut.

Vi indgår en aftale om, at koalitionen i den grønlandske ånd, virker med udgangspunkt i åbenhed, er globalt orienteret og befolkningens demokratiske medindflydelse samt medansvar sikres. Regeringen vil skabe lige vilkår med udgangspunkt i befolkningens behov.

Grønland er til for de mennesker, som har valgt at bo i landet og ubetinget ønsker at være en del af det fællesskab, der danner rammen om et fysisk og åndeligt stærkt folk.

Vi ønsker med afsæt i vore kulturelle værdier og gennem optimisme samt fornyelse at udvikle et selvstændigt og frit folk.

Samarbejde

Koalitionssamarbejdet vil tage udgangspunkt i samfundets viden og erfaring i arbejdet i Inatsisartut samt Naalakkersuisut.

Befolkningens tryghed, åbenhed, medinddragelse af borgerne samt borgernes indflydelse skal være i centrum for koalitionsens virke.

Mål

- Arbejdsløsheden skal bekæmpes og indsatsen for at skaffe arbejde til arbejdsparate ledige skal prioriteres højt.
- Ved at skabe gode vilkår for erhvervslivet skal der skabes nye muligheder for indtjening samt beskæftigelse.
- Samfundets økonomi skal styres ansvarligt og stabilt.
- Befolkningens uddannelsesniveau og motivationen til uddannelse skal hæves. Eksisterende uddannelses tilbud herhjemme skal forbedres, ligesom man skal skabe bedre muligheder for at tage en uddannelse, der ikke kan tages herhjemme
- Grønland skal sikres indtjening ved at der indføres royalties på mineralske råstoffer.
- Storskalaloven skal justeres, ligesom nye muligheder via denne lov skal opstartes snarest.
- Anlægsopgaverne skal fordeles ligeligt i hele landet.
- Ved at øge mængden af de fisk, der landes til landanlæg og give mulighed for at nye fiskearter kan indhandles til produktion, skal antallet af arbejdspladser på landanlæg øges.
- Studerende på erhvervsuddannelserne skal sikres en praktikplads, ligesom kollegiepladser til disse skal sikres.
- Atuarfitsialak - Den gode folkeskole - skal videreudvikles.

Vi vil arbejde for at sikre et land med sunde borgere, der kan klare sig selv, og som i alle henseender kan være selvforsynende.

Eksisterende økonomiske muligheder samt nye muligheder skal være til grundlag for det videre arbejde. Der skal skabes nye arbejdspladser i mineindustrien og samfundet skal sikres indtægter via royalties.

Der skal skabes nye varige arbejdspladser i storskalaprojekterne, inden for byggesektoren samt inden for fiskerisektoren.

Nul-tolerancen for uranholdige mineraler ophæves. Dette skal ske med hensyn til sundheden, naturen og miljøet.

Landet skal udvikles som en helhed. Vi vil væk fra skævvridningen af landet og i stedet udarbejde en udviklingsplan for de mindre byer og bygder.

Lovgivningskompetencen på fødevareområdet og fødevarekontrollen samt lovgivningskompetencen på udlændingeområdet skal hjemtages.

Vort sprog

Brug af det grønlandske sprog skal styrkes i alle henseender, ligesom der skal være gode vilkår for undervisningen i vores sprog.

Undervisningen i vores sprog skal være let tilgængeligt. Vi vil motivere folk til at bruge vores sprog.

Offentlige myndigheder

For at opnå et større tværsektorielt samarbejde, skal det offentlige myndigheders struktur revurderes. Man skal arbejde hen imod at effektivisere administrationen, uden at servicen forringes.

Vi vil oprette en hotline for borgere der er udsat for forkert sagsbehandling, ligesom der skal udarbejdes en anti-korruptionslov, der sikrer at der ikke sker forfordeling af midler samt magtmisbrug.

Udenrigsforhold

- Grønlands udenrigspolitiske kompetence skal styrkes.
- Vi skal undersøge mulighederne for bedre udnyttelse af OLT-ordningen i EU.

Udlændinge

- Vi skal tage de første skridt i forhold til at hjemtage udlændingelovgivningen.
- Vi skal stramme op på kontrollen af udefrakommende arbejdskraft.

Økonomi

Befolkningens levevilkår skal forbedres og der skal udarbejdes grundige handlingsplaner for mulige indsatser.

Vi skal arbejde for at øge kapitalomsætningen i samfundet, ligesom vi vil arbejde for en øget værdiforøgelse i samfundet. Her skal det Økonomiske Råd inddrages.

Vi vil sikre at det offentlige som udgangspunkt køber grønlandske varer og benytter sig af service fra lokale virksomheder.

Skatteforhold

- Vi vil undersøge, hvordan man forhøjer lønsomheden ved beskæftigelse.
- Vi vil undersøge en eventuel nedsættelse af selskabsskatten.
- Vi vil styrke de offentliges inddrivelse af restancer, ligesom organiseringen af inddrivelsesvirksomheden skal genovervejes.
- Vi vil styrke kontrol af virksomhedernes skatteforhold.

Erhverv

Såfremt vort lands økonomi skal udvikles stabilt, er det nødvendigt med gode og enkle rammer for erhvervslivet.

- Vi vil lægge planer om erhvervsfremmeinitiativer.
- Servicekontrakter for erhvervslivet skal tilpasses.
- Konkurrencen indenfor erhvervslivet skal styrkes.
- Rammer for opstart af virksomheder skal forenkles, ligesom finansieringsmulighederne herfor ligeledes skal forenkles.
- Iværksætterånden skal styrkes.

Arbejdsmarkedet

Samfundet skal være sundt at leve i og befolkningen skal sikres beskæftigelse. Der skal gøres en hurtig og målrettet indsats for at få folk der midlertidigt er ramt af arbejdsløshed, i beskæftigelse.

Der skal gøres en ekstraordinær indsats for unge, der er gået ud af folkeskolen og som ikke har beskæftigelse eller opstartet en uddannelse.

Handel

- Vi skal udarbejde en avancelov.
- Handelen med vore nabolande skal styrkes.
- Vi skal fokuseres på nye markeder (for fisk, sæler, vand o.l.)

Turisme

Vi skal bane vej for at turismeerhvervet spredes ud på hele året.

Uddannelse

I takt med vort lands udvikling mod stat, er behovet for grønlandsk arbejdskraft større end nogensinde før. Koalitionen lægger vægt på, at ansættelse af udefrakommende arbejdskraft bliver minimeret. Det vigtigste mål i uddannelsespolitikken, er at Grønlands ungdom uddannes til at kunne varetage ledelsesopgaver her i landet og at ungdommen bliver globalt orienteret.

Set i lyset af at vi bor i et vidtstrakt land med spredt bosætningsmønster og med forholdsvis lille indbyggertal, er det nødvendigt, at vi bruger vores uddannelsesmæssige ressourcer fleksibelt. Derfor skal mulighederne for brugen af fjernundervisning styrkes.

Uddannelserne indenfor byggeriet, fiskeriet, levnedsmiddel samt råstofsektoren skal tilpasses behovene.

Højskoler og efterskoler bidrager med at øge uddannelseslysten, derfor skal potentialet udnyttes ved at give gode rammer for disse.

Forskning

Forskningen vedrørende vort land er enorm og resultaterne af forskningen skal udnyttes og spredes her i landet.

Forskningen omkring vores livsstil, vores sundheds, kost samt årsager til selvmord er vigtige og skal styrkes.

I takt med udviklingen mod selvstændighed er forskningen vedrørende handel, økonomi, råstofsektoren, fiskeriet og miljøet her i landet vigtigere end nogensinde før, derfor skal vi arbejde for, at grønlandernes muligheder for at kunne forske i udlandet forbedres.

Kultur

Vores kultur skal bevares via kunsthåndværk, kreativ kunst, musik, film, teater samt forfatterskab ligesom den grønlandske kultur skal udvikles og spredes ud løbende.

Traditionel grønlandsk viden og kulturarv skal beskyttes.

Undervisning

Vi skal fortsætte samarbejdet med elever, forældre samt IMAK for at styrke folkeskolen.

Samarbejdet mellem folkeskolen, sundhedsvæsenet, socialvæsenet samt andre relevante myndigheder skal udvides, således at man sikrer at dem der måtte have behov får støtte og hjælp.

Lærernes efteruddannelsesmuligheder skal forbedres.

Vi skal kortlægge omfanget af ordblindhed.

Menighedsarbejdet

Vi skal bane vej for at styrke menighederne ved at styrke menighedsrådene samt deres vilkår. Præsteuddannelsen, kateketuddannelsen samt organistuddannelsen skal bevares her i landet.

Idræt og sport

Vi skal til stadighed udvikle idrætten og sporten, som er sundt for både krop og sjæl, idet man også ad denne vej gør et stort forebyggende indsats.

Hvis vi skal sikre sports- og idrætstilbuddene. Sportshallerne kan ikke undværes, hvorfor vedligeholdelse af disse også skal sikres.

Idrætsfolk er vores bedste ambassadører mod omverdenen og derfor skal vores landshold sikres gode forhold.

Pressen samt demokratiet

Uafhængig presse er en uundværlig del af demokratiet.

Den del af pressen, der udøver sit virke via serviceaftale, er forpligtet til at formidle ikke ensidig journalistik, men at sikre alsidighed. Vi ønsker at mediernes brug af vort sprog skal styrkes.

Mulighederne indenfor trykkeri og forlagsområdet skal undersøges nøje.

Socialområdet

- Førtidspensionsområdet skal omstruktureres.

- Vi skal øge interessen for pensionsopsparring blandt befolkningen.
- Vi skal gøre en ekstraordinær indsats for folk der er faldet udenfor arbejdsmarkedet.
- Voksne der har været udsat for seksuelle krænkelser skal sikres behandling.
- Vi skal justere boligsikringsordningen.

Familier

Koalitionen arbejder for trygge familier og dette opnås ved, at

- Vi laver en levevilkårsundersøgelse af børnefamilier i lav- og mellemindkomstgruppen
- Vi tilbyder deltagelse i familiehøjskole
- Rådgivningen af kommende og nybagte familier udbygges.

Børn og unge

Koalitionen vil sikre at børn og unge er åbne, globalt orienteret og har vilje til at uddanne sig.

Særlig indsats der retter sig mod børn og unge skal fortsættes.

Ældreomsorg

Koalitionen vil foretage en analyse af de ældres forhold, med forbedring af levevilkår.

- Alderspensionsordningen skal videreudbygges, således størrelse på pension ikke tager udgangspunkt i om man er gift eller samlevende, men tager udgangspunkt i menneskets værd.
- Vi skal revurdere den øvre grænse for ekstraindkomst i forbindelse med ældrepension.
- Vi skal indføre sagsbehandling, der udelukkende varetager ældreområdet.

Handicappede

De handicappede her i landet er borgere på lige fod med andre og med de samme rettigheder.

- Vi skal sikre at de handicappedes rettigheder opfylder FN's handicapkonvention.
- Forældre med handicappede børn, skal have lettet deres kår.
- Vi skal øge de handicappedes uddannelsesmuligheder.
- Der er forskel på personer med usynlige handicap, ligesom deres behov er forskellige.
- Vi skal øge de handicappedes muligheder for beskæftigelse.

Sundhed

Koalitionen lægger vægt på, at sundhedsvæsenet virker ud fra borgeren i centrum. Vi skal skabe tryk-
hed for service på alle områder.

Det skal være gratis at ringe til lægeklinikken.

Behandlingen af misbrugere skal gøres mere fleksibel.

Arbejdet for at nedbringe ventelisterne til behandling skal fortsættes.

Forebyggelse

Forebyggelsesindsatsen skal ske på en bred front. De succesrige forbyggende initiativer skal støttes.

Der skal være særlig fokus omkring indsatsen mod selvmord, ligesom forskningsindsatser der retter
sig mod selvmord skal støttes.

Fiskeri

Vore levende ressourcer i havet omkring os er vigtige elementer i vor livs oprettelse, økonomi og
handel, derfor er fiskeriet vores hovederhverv.

- Fiskeriloven skal revideres.
- Licensbetaling for fiskeri skal afskaffes.
- Undersøgelser for nye fiskemuligheder skal intensiveres.
- Fiskeriterritoriet skal udnyttes til fulde.
- Indhandlingsanlæg skal styrkes.
- Landingspligten skal revurderes.
- Der skal åbnes op for fri konkurrence inden fiskeriproduktionsvirksomheder.

Fangst

Kvoteringer for traditionel fangst i yderdistrikterne skal genvurderes.

Brugernes samt biologernes viden skal danne udgangspunkt i kvotefastsættelserne for enkelte arter.

Landbrug

Vores selvforsyning af grønsager, kød samt levnedsmidler skal udbygges. Antallet af køer og lam der slagtes skal udvides.

Vi skal arbejde tæt sammen med Landbrugsrådet i udviklingen af landbruget.

Landbrugskommissionens anbefalinger skal danne grundlag for udviklingen af landbruget.

Fødevarerområdet

Lovgivningskompetencen vedrørende fødevarer skal hjemtages.

Indsatsen omkring produktion samt salg af grønlandske råvarer skal ske i samarbejde med implicerede parter.

Storskalaprojekter

Koalitionen sætter som mål at genvurdere Storskalaloven:

- Vi skal sikre at søtransport lever op til reglerne her i landet.
- Vi skal sikre, at grønlandske faglige organisationer får forhandlingsret.
- Grønlandsksprogede skal ikke forhindres af krav om engelskkundskaber.

Råstoffer

Koalitionen indgår aftale om følgende på råstofområdet:

- Allerede eksisterende planer og aftaler omkring udvinding af råstoffer samt storskalaprojekter, skal realiseres i forhold til de indgåede aftaler.
- Der oprettes et råstoftilsyn.
- Royalty, der tager udgangspunkt i verdensmarkedspriser indføres via eksisterende lovgivning. Afgiften kan være stigende alt efter projekternes omfang.
- Der oprettes en råstofudvalg, der varetager det parlamentariske tilsyn af råstofområdet.
- Der skal sikres kendskab til alle de planer som virksomhederne indenfor området har, ligesom fuld åbenhed i forvaltningen skal sikres.
- Sprogloven skal opfyldes i alle høringsmaterialerne.
- Off-shoreindustriens beredskabsplaner om miljø samt sikkerhed generelt skal være offentligt tilgængelige.
- Råstofdirektoratet omdannes til et departement.
- Efterforsknings- samt udvindingstilladelser for kulbrinteområdet står ved kraft, dog vil man

være tilbageholdende for at uddele nye tilladelser.

Byggeri

Planlægningen på anlægsområdet skal ske bredt i hele Grønland.

- Vi skal lave udviklingsplaner for de mindre byer og bygder.
- Byggeri af selvbyggerhuse i yderdistrikter samt bygder skal udvides.
- Der skal ske en stramning af byggetilsyn.
- Vi skal bygge et herberg i Nuuk.

Boliger

Det skal være mulig at trække den fulde renteudgift for huskøb eller køb af lejlighed fra i skat.

Undersøgelse af skimmelsvamperamte lejligheder skal fortsættes.

Lejer til ejerordningen skal igen gøres attraktivt.

Kommunikation

På grund af vort vidstrakte land samt vores spredte bosætningsmønster, er kommunikationen et vigtigt element af fællesskabsfølelsen her til lands.

Løbende forbedringer på forbrugerpriserne på kommunikation er nødvendigt. Vilkår på internetområdet skal udjævnes.

For at øge den generelle oplysning samt viden, skal uddannelsessteder, skoler samt kollegier tilbydes den allerbilligste takst for brug af internet.

Kommunikationsservicen for fiskere og fåreholdere skal forbedres.

Energiforsyning

For at mindske energiafhængighed fra udlandet, skal vi øge produktionen af ren energi her til lands.

Anden produktion af alternativ forureningsfri energi skal fremmes.

Nukissiorfiit omdannes til et aktieselskab.

Passager- samt godstransport

Konkurrence på transportområdet i nogle af regionerne skal undersøges.

Det vurderes om andre transportformer kan benyttes indenfor eksisterende serviceaftaler på transportområdet.

Pensionisternes mulighed for billigere rejser skal undersøges.

Sikkerhed

I forbindelse med den øgede skibstrafik der foregår i vores farvande, som følge af klimaforandringerne, skal søopmålinger af havdybder udvides.

Skibene skal være godkendte til sejlads i arktiske farvande.

Samarbejdet med nabolande omkring SAR skal udvides.

Justitsområdet

Arbejdet med at implementere Retsvæsenkommissionens anbefalinger fortsættes:

- Folk der er dømt til anstaltsophold skal tilbydes misbrugsbehandling.
- Der skal arbejdes på at oprette en lukket institution for dømte unge personer der er under 18 år.
- Ventetiden i detentioner for folk der har modtaget en dom til anstaltsophold skal nedbringes.
- Mulighed for at kunne idømme til samfundstjeneste skal udnyttes.

Kommuner

En ensartet borgerservice samt styrkelse af borgernes demokratiske medindflydelse samt forenkling af administrationen, var formålet med kommunesammenlægningerne. Det skal undersøges om dannelsen af storkommunerne lever op til formålet med sammenlægningsprocessen.

Oprettelse af råd skal sikres indenfor de eksisterende kommuner.

Natur og miljø

I forbindelse med overgangen til mineindustrierhvervene, skal man sikre at både naturen og miljøet beskyttes.

Om kolonitidens indvirkning

For at lægge afstand til koloniseringen af vort land, er det nødvendigt at der finder forsoning og tilgivelser sted. Der udarbejdes en handlingsplan for dette.

Naalakkersuisuts koalitionsaftale træder i kraft ved underskrivelsen af aftalen.

Nuuk, den 26. marts 2013

Aleqa Hammond
Siumut

Gerhardt Petersen
Atassut

Nikku Olsen
Partii Inuit